

تعداد صفحه: ۷	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	سؤالات امتحان نهایی درس: تعلیمات دینی ۳ (دینی، اخلاق و قرآن)
ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۴۹۹/۰۳/۱۷	نام و نام خانوادگی:	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۹۹			مركز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir
نمره	سوالات		

بخش الزامی

دانش آموز عزیز به سوالات ۱ تا ۲۱ جهت کسب ۱۶ نمره پاسخ دهید:

(الف) به پیام آيات قرآنی و حدیث شریف، پاسخ دهید:

۰/۵	با توجه به آیة «أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ» نیاز انسان به خدا شامل چه چیزهایی می‌شود؟	۱
۰/۵	در عبارت قرآنی «إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ» چرا خداوند مهربان، بسیار توبه کنندگان را دوست دارد؟	۲
۰/۵	چرا در آیه «وَ لَا تَقْرُبُوا إِلَهَ كَانَ فَاحْشَهُ وَ سَاءَ سِيِّلًا» انسان از نزدیک شدن به زنا نهی شده است؟	۳
۰/۵	حدیث شریف امام علی علیه السلام که می‌فرماید: «چه بسا احسان پیاپی خدا، کسی را گرفتار کند و پرده پوشی خدا او را مغروم سازد.» بیان گر کدام سنت الهی است؟	۴

(ب) درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید:

۰/۵	خداؤند حقیقتی نامحدود دارد و انسان می‌تواند به حقیقت او احاطه پیدا کرده و ذاتش را بشناسد.	۵
۰/۵	باید از حریم دل، پاسبانی کنیم تا آفت شرک به آن راه نیابد و عمل ما خالص برای خدا انجام شود.	۶
۰/۵	مبنای تصمیم‌گیری‌های انسان و تعیین کننده سرنوشت او همین اختیار محدودی است که دارد.	۷
۰/۵	بایدها و نبایدهای دینی و الهی با قوانین بشری که اهداف محدود و کوچکی دارند، قابل قیاس است.	۸

(پ) جاهای خالی را با کلمات مناسب تکمیل کنید:

۰/۵	جامعه‌ای که از تفرقه و تضاد دوری کند و به سوی حرکت کند، جامعه توحیدی است.	۹
۰/۵	توبه، گناهان را پاک می‌کند و اگر با ایمان و همراه گردد، گناهان را به حسنات تبدیل می‌کند.	۱۰
۰/۵	اشرافی گری برخی مسئولان و فساد اداری و مالی، یکی از عوامل عقب ماندگی است.	۱۱

(ت) ارتباط هر یک از مفاهیم زیر را کشف کنید:

۱/۵	هر یک از عبارات قسمت الف با کدامیک از مراقبت توحید در قسمت ب ارتباط دارد:	۱۲
	«ب» (یک مورد اضافی است.)	«الف»
	(۱) توحید در ربویت	الف) خداوند در کار آفرینش شریک و همتایی ندارد.
	(۲) توحید در مالکیت	ب) مخلوقات فقط به اذن خدا در جهان تصرف می‌کنند.
	(۳) توحید در خالقیت	ج) تدبیر و پرورش مخلوقات در دست پروردگار است.
	(۴) توحید در ولایت	

(ث) به سوال‌های احکام زیر پاسخ دهید:

۲	هر یک از عبارات زیر چه حکمی دارد؟ (حایز - واجب کفایی - مستحب - مکروه - حرام: یک مورد اضافی است.)	۱۳
	الف) وابستگی کشور به بیگانگان با خریدن کالاهای خارجی	
	ب) استفاده از آلات موسیقی برای برنامه‌های فرهنگی مفید	
	ج) شرکت کردن در مجالس شادی جهت تقویت صلة رحم یا تبلیغ دین	
	د) ضرورت فراهم کردن امکانات ورزشی برای دور شدن افراد جامعه از فساد	

(ادامه سوالات در صفحه دوم)

تعداد صفحه: ۷	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	سؤالات امتحان نهایی درس: تعلیمات دینی ۳ (دینی، اخلاق و قرآن)
ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۴/۰۳/۹۹	نام و نام خانوادگی:	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۹۹			مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir
نمره	سوالات		

(ج) به سوال‌های زیر پاسخ کوچاه دهید:

۰/۵	چرا پیامبر اسلام صلی الله علیه وآلہ وسلم عاجزانه از خداوند می‌خواهد که او را به حال خود واگذار نکند؟	۱۴
۰/۵	هر عبادتی که از جهت کمیت و کیفیت مطابق دستور خداوند انجام گیرد، دارای کدام حسن می‌باشد؟	۱۵
۰/۵	بیت «هیچ گویی سنگ را فردا بیا / ورنیایی من دهم بد را سزا» نشانه کدام یک از شواهد اختیار است؟	۱۶
۰/۵	اگر جامعه‌ای در برخی موارد از مسیر توحید و اطاعت از خداوند خارج گردد، نیازمند چه توبه‌ای است؟	۱۷

(ج) به سوال‌های زیر پاسخ کامل دهید:

۱	ارتباط میان توحید فردی و توحید اجتماعی را شرح دهید.	۱۸
۱	تفاوت میان امتحان الـهی را با امتحان بشری بنویسید.	۱۹
۱	منظور از تسویف چیست؟ چگونه شیطان از این حیله برای گمراهی جوانان استفاده می‌کند؟	۲۰
۲	یکی از مراحل توبه، جبران حقوق مردم (حق الناس) است، آن را با یک مثال توضیح دهید.	۲۱

بخش انتخابی

دانش آموز عزیز جهت گسب ۴ نمره از سوالات ۲۲ تا ۲۹ فقط ۴ سوال را به دلخواه انتخاب کرده و پاسخ دهید:

۱	در چه صورت اعتقاد به توانایی پیامبر صلی الله علیه وآلہ وسلم را برآوردن حاجات موجب شرک می‌گردد؟	۲۲
۱	دو مورد از میوه‌های درخت اخلاص را نام ببرید.	۲۳
۱	رابطه اراده الـهی و اختیار انسان را بنویسید.	۲۴
۱	چرا قمار در اسلام حرام شمرده شده است؟	۲۵
۱	دو اصل اعتقادی را که در آیه «مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرٌهُمْ...» آمده است، بنویسید.	۲۶
۱	رفتار رسول خدا صلی الله علیه وآلہ وسلم را با دختر خود حضرت فاطمه سلام الله علیها با هدف ارتقای جایگاه زن، بنویسید.	۲۷
۱	دو مورد از آثار مثبت تمدن جدید در حوزه عدل و قسط را نام ببرید.	۲۸
۱	علت ظهور مکاتب عرفانی و معنوی در غرب چیست و چرا نتیجه‌ای جز سردرگمی برای بشر نداشته است؟	۲۹

ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: تعلیمات دینی ۳ (دینی، اخلاق و قرآن)
تعداد صفحه: ۳	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۳/۱۷		پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان روزانه سراسرکشور در خرداد ماه سال ۱۳۹۹		

۲	بخش الزامی: الف) پیام آیات قرآن و حدیث شریف: (درس ۱ صفحه ۱۰) نیاز در پیدایش و بقا(۵) خدا می بیند او با اینکه در دام گناه افتاده اما قلبش با اوست و از عملش پشیمان شده است. (۰/۵) (درس ۷ صفحه ۸۶) موقعیت خانواده متزلزل نشود (۰/۲۵) و سلامت جسمی و روحی انسان ها به خطر نیفتد. (۰/۲۵) (درس ۸ صفحه ۱۰۱) (درس ۶ صفحه ۷۵) سنن استدراج (املاه و استدراج)(۰/۵)	۱ ۲ ۳ ۴
۲	ب) درستی یا نادرستی: (درس ۱ صفحه ۱۲) غ (۰/۵) (درس ۴ صفحه ۴۳) ص (۰/۵) (درس ۵ صفحه ۵۳) ص (۰/۵) (درس ۸ صفحه ۹۷) غ (۰/۵)	۵ ۶ ۷ ۸
۱/۵	پ) تکمیل کنید: (درس ۳ صفحه ۳۵) وحدت(هماهنگی) (۰/۵) (درس ۷ صفحه ۸۵) عمل صالح (۰/۵) (درس ۸ صفحه ۱۰۶) اقتصادی (۰/۵)	۹ ۱۰ ۱۱
۱/۵	ت) کشف ارتباط: (درس ۲ صفحه های ۱۹ و ۲۰) الف) ۳ (۰/۵) ج) ۱ (۰/۵) ب) ۴ (۰/۵)	۱۲
۲	ث) احکام: (درس ۸ از صفحه ۱۰۲ تا ۱۰۶) الف) حرام (۰/۵) ب) جایز (۰/۵) ج) مستحب (۰/۵) د) واجب کفایی (۰/۵)	۱۳
۲	ج) پاسخ کوتاه: هرچه معرفت انسان به خود و رابطه اش با خدا بیشتر شود، نیاز به او را بیشتر احساس و ناتوانی و بندگی خود را بیشتر (درس ۱ صفحه ۱۰) ابراز می کند(۰/۵) (درس ۴ صفحه ۴۵) فعلی (۰/۵) (درس ۵ صفحه ۵۴) مسئولیت پذیری(۰/۵) (درس ۷ صفحه ۹۰) توبه اجتماعی(۰/۵)	۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷
«ادامه راهنمای در صفحه دوم»		

ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: تعلیمات دینی ۳ (دینی، اخلاق و قرآن)
تعداد صفحه: ۳	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۳/۱۷		پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان روزانه سراسرکشور در خرداد ماه سال ۱۳۹۹		

		چ) پاسخ تشریحی:	
۱	میان بعد فردی و اجتماعی توحید رابطه متقابل(دوسویه) وجود دارد. هر قدر که مردم یک جامعه به سوی توحید حرکت کنند، ارکان جامعه بیشتر رنگ توحیدی به خود می‌گیرد؛ (۵/۰) و هر قدر نهادهای اجتماعی در خدمت اجرای قوانین الهی باشد، زمینه برای رشد انسان‌ها و حرکت به سوی خداوند آسان‌تر می‌گردد. (۵/۰) (درس ۳ ص ۳۵)	۱۸	
۱	در امتحان بشری ما از حقیقت درون افراد بی‌خبر هستیم و می‌کوشیم تا از طریق امتحان کردن آنها به آگاهی لازم بررسیم؛ (۵/۰) ولی امتحان خداوند برای آگاه شدن از درون افراد نیست، بلکه برای رشد دادن و به ظهور رساندن استعدادها و نشان دادن تمایلات درونی افراد است. (۵/۰) (درس ۶ صفحه ۷۰)	۱۹	
۱	«تسویف» از ریشه «سوف» و به معنای امروز و فردا کردن و کار امروز را به فردا انداختن است. فرد گنهکار دائماً به خود می‌گوید «به زودی توبه می‌کنم». و آن قدر تکرار می‌کند، تا میل به توبه در او خاموش می‌شود. (۵/۰) شیطان به او می‌گوید تو هنوز جوانی و فرصت توبه داری و می‌توانی در آینده توبه کنی. (۵/۰) (درس ۷ صفحه ۸۷)	۲۰	
۲	توبه کننده باید بکوشد اگر ستمی بر مردم کرده است آن را جبران نماید و حقوق مادی یا معنوی آنها را در حد توان ادا کند و رضایت صاحبان حق را به دست آورد. (۱) حقوق معنوی انسان‌ها بسیار مهم‌تر از حقوق مادی آنان است. مثلاً اگر با دروغ، غیبت و تهمت آبروی انسانی ریخته شده یا ... در واقع حقوق معنوی افراد ضایع شده است و باید فرد توبه کننده به جبران حقوق از دست رفته بپردازد. (۱) (چنانچه دانش آموز مثالهای دیگری از حقوق معنوی افراد بنویسد نمره منظور گردد). (۵/۰) (درس ۷ صفحه ۸۹)	۲۱	
	بخش انتخابی:		
۱	عقیده به توانایی پیامبر اکرم(ص) و اولیای دین(ع) وقتی موجب شرک است که این توانایی را از خود آنها و مستقل از خدا بدانیم.	۲۲	
۱	دستیابی به درجاتی از حکمت - نفوذ ناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان - دریافت پاداش‌های وصف نشدنی (ذکر دو مورد ، هر مورد ۵/۰ نمره)	۲۳	
۱	وجود اختیار در انسان ناشی از اراده خداست. در فعل اختیاری، تا زمانی که ما اراده کاری را نکرده ایم، آن کار انجام نمی‌گیرد؛ لذا وجود ما، اراده ما و عملی که از ما سر می‌زند همگی وابسته به اراده خداست یعنی اراده انسان در طول اراده خداوند است. (درس ۵ صفحه های ۴۷ و ۴۸ و ۶۰)	۲۴	
	ادامه راهنما در صفحه ی سوم		

ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: تعلیمات دینی ۳ (دینی، اخلاق و قرآن)
تعداد صفحه: ۳	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۳/۱۷		پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان روزانه سراسرکشور در خرداد ماه سال ۱۳۹۹		

۱	قمار یک کار بیهوده است، پول و ثروت مردم را در مسیری که هیچ فایده‌ای برای جامعه ندارد به کار می‌گیرد. (۰/۵) از طرف دیگر، این عمل میان برنده و بازنشده کینه و دشمنی به وجود می‌آورد. (۱۰۰/۵) (درس ۸ صفحه ۱۰۰)	۲۵
۱	توحید (۰/۵) – معاد (۰/۵) (درس ۹ صفحه ۱۱۱)	۲۶
۱	هر صبح پدر دریچه پنجره خانه‌اش را می‌گشود و به دخترش سلام می‌کرد. هرگاه قصد سفر داشت، در منزل او را می‌زد و با او خداحافظی می‌کرد. هرگاه از سفر برمی‌گشت، فاطمه (س) اولین کسی بود که پیامبر (ص) به سراغش می‌آمد و حال او را می‌پرسید. ذکر دو مورد کافی است ذکر هر کدام (۰/۵) (درس ۹ صفحه ۱۱۴)	۲۷
۱	توجه به قانون (۰/۵) – مشارکت مردم در تشکیل حکومت (۰/۵) (درس ۱۰ صفحه ۱۳۵)	۲۸
۱	چون جوامع غربی با گذشت چند قرن و شکست‌های پی‌درپی دریافتند که علم تجربی نمی‌تواند پاسخگوی همه نیازهای انسان باشد، پس این نیاز انسان غربی به معنویت باعث ایجاد مکاتب عرفانی و معنوی شد. (۰/۵) اما به دلیل آنکه برآمده از آموزه‌های وحیانی نیستند، نتیجه‌های جز سردرگمی برای بشر نداشته‌اند. (۰/۵) (درس ۱۰ صفحه ۱۳۳)	۲۹
۲۴	موفق و مؤید باشید.	